

**SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA NR 1
IM. STANISŁAWA WIECHOWICZA
W KRAKOWIE**

PROGRAM NAUCZANIA

dla

SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

CHÓR

Opracowany przez mgr Barbarę Karpąę

I. OGÓLNE CELE EDUKACYJNE

1. Kształtowanie osobowości uczniów poprzez:
 - rozwijanie muzykalności i wrażliwości muzycznej;
 - rozwijanie umiejętności wykonywania i słuchania muzyki;
 - wzbudzanie zainteresowań i zamiłowań muzycznych;
 - rozbudzanie postawy twórczej.
2. Rozwijanie podstawowych umiejętności muzycznych uczniów.
3. Umożliwienie uczniom aktywnego uczestnictwa w kulturze muzycznej.

II. SZCZEGÓŁOWE CELE EDUKACYJNE

A. Cele POZNAWCZE

1. Zapoznavanie chórzystów z wartościowymi utworami przeznaczonymi na głosy równe pochodzącymi z różnych epok.
2. Przekazywanie wiadomości o kompozytorach wykonywanych utworów.
3. Poznanie różnych rodzajów muzyki – zarówno religijnej jak i świeckiej, artystycznej, popularnej i ludowej.
4. Dostarczenie uczniom wiadomości z zasad muzyki wynikających z opracowywanych utworów, a których znajomość jest konieczna przy ich wykonywaniu.
5. Zaznajomienie się z partyturą chóralną oraz posługiwanie się nią podczas prób.
6. Przekazanie uczniom podstawowych wiadomości z emisji głosu.
7. Zapoznanie się z podstawami anatomii i fizjologii aparatu słuchowo – głosowego.

B. Cele KSZTAŁCACE

1. Przyswojenie umiejętności prawidłowego posługiwania się głosem:
 - kształtowanie prawidłowej postawy w czasie śpiewu i nad uzyskaniem prawidłowej fonacji;;
 - stosowanie podparcia oddechowego;
 - rozwijanie umiejętności użycia rezonatorów;
 - rozwijanie umiejętności stosowania różnych sposobów wydobywania dźwięków;
 - praca nad prawidłową dykcją;
2. Rozwijanie umiejętności czytania nut głosem.
3. Rozwijanie wyczucia frazowania i odpowiedniego stosowania oddechu.
4. Rozwijanie pamięci muzycznej oraz muzycznej wyobraźni słuchowej.
5. Kształcenie i rozwijanie:
 - słuchu harmonicznego, poprzez wykonywanie utworów wielogłosowych;
 - poczucia harmonii w utworach pochodzących z różnych epok;
6. Wyrabianie umiejętności artystycznej interpretacji utworów chóralnych różnych epok stylistycznych
7. Rozwijanie umiejętności selektywnego słuchania własnego głosu w grupie chórzystów.
8. Rozwijanie wrażliwości:
 - na walory artystyczne wykonywanych utworów;
 - na walory estetyczne poszczególnych elementów;
 - odczuwania emocji zawartych w wykonywanej muzyce.

9. Rozwijanie umiejętności odczytywania z gestów intencji dyrygenta oraz dbałość o porozumienie dyrygenta z chórzystami.
10. Przestrzeganie higieny głosu dziecka.

C. Cele WYCHOWAWCZE

1. Kształtowanie

- umiejętności współżycia w grupie;
- grupowej odpowiedzialności za poziom koncertu;
- aktywnego i obowiązkowego udziału w występach chóru;
- dbałości o wspólne dobro np. nuty;
- poczucia estetyki i dbałości o wygląd osobisty oraz całości chóru szczególnie na koncertach chóru.

2. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru:

- punktualności;
- sumienności w pracy na zajęciach;
- zaangażowania w pracę zespołu i umiejętności skupienia uwagi;
- umiejętności doprowadzenia do celu swych dążeń;
- zamiłowania do zespołowego śpiewu.

—

2. Nabycie umiejętności kierowania emocjami

3. Pobudzanie uczniów do aktywności artystycznej oraz udziału w indywidualnych konkursach wokalnych dla dzieci i młodzieży.

4. Przygotowanie występów chóru i obowiązkowy udział chórzystów w koncertach.

5. Przekazywanie uczniom wiedzy o pieśniach historycznych oraz ich wykonywanie.

6. Kształtowanie postaw patriotycznych, poprzez wykonywanie pieśni ludowych oraz związanych z historią Polski.

4. MATERIAŁ NAUCZANIA na rok szkolny 2008/2009

A. Repertuar

1. Przygotowanie kolęd na koncert Bożonarodzeniowy:

kolędy staropolskie z Kancjonału Staniąteckiego: Anieli w niebie śpiewają

Królowie jada przez pole

Z. Hupłyś - Każde stworzenie

Blisko i daleko

2. Przygotowanie repertuaru na koncert końcoworoczny:

C. Orff – opr. M. Zawisłak - Carmina Burana

fragmenty: cz. 1 - O Fortuna

cz.5 – Ecce gratum

cz. 15 – Amor volat undique

cz. 24 – O Fortuna

F. Poulenc - Litanie a la Virges Noire

3. Utrzymanie w repertuarze utworów na ewentualny koncert dla przedszkolaków:

R.M.Shermann – R. Sherman - Fragmenty z musicalu *Mary Poppins*

F. Churchill - Piosenki z filmu *Królowna Śnieżka*

R.Rodgers - Piosenki z filmu *Dźwięki muzyki*

4. Utwory ćwiczebne - kanony oraz quod libety

5. Utwory relaksacyjne - piosenki związane z porami roku, wydarzeniami szkolnymi itp.

B. Procedury osiągnięcia szczegółowych celów edukacyjnych, sposoby, metody i techniki.

1. Zaznajamianie uczniów sposobów z różnymi sposobami zapisywania głosów w partyturach chórальных.
2. Zaznajamianie ze znakami interpretacyjnymi wykorzystywanymi w utworach.
3. Praca nad prawidłową emisją głosu:
 - z zachowaniem higieny głosu dziecka;
 - prowadzenie ćwiczeń rozluźniających mających na celu przygotowanie aparatu głosowego do śpiewu;
 - kształtowanie prawidłowej postawy w śpiewie;
 - rozwijanie umiejętności stosowania podparcia oddechowego;
 - wyrobienie umiejętności stosowania rezonatora głowowego;
 - dążenie do wyrównania rejestrów w całej skali głosu dziecka;
 - konsekwentne poszerzanie skali głosu dziecka;
 - stosowanie ćwiczeń dykcyjnych oraz praca nad poprawieniem wymowy;
 - rozwijanie umiejętności stosowania różnej artykulacji w śpiewie;
 - rozwijanie umiejętności frazowania;
 - rozwijanie umiejętności śpiewania w różnorodnej dynamice;
 - stosowanie ćwiczeń intonacyjnych wg. metody węgierskiej;
 - rozwijanie wyobraźni dźwiękowej - dążenie do wyobrażenia dźwięku przed jego zaśpiewaniem.

4. KRYTERIA OCENY UCZNIÓW

1. Poznawcze

Ucznia obowiązuje opanowanie materiału muzycznego oraz znajomość znaków notacji muzycznej zawartych w partyturach chóralnych. Odnosi się to zarówno do samej wiedzy, jak i umiejętności stosowania ich w śpiewie.

2. Kształcące

Należy wziąć pod uwagę postępy ucznia w zakresie stosowania umiejętności z emisji głosu zarówno w ćwiczeniach przeprowadzanych na początku zajęć, jak i w przygotowywanym repertuarze.

3. Wychowawcze

Na ocenę wpływa postawa ucznia wobec swoich obowiązków w chórze, udziału w koncertach, umiejętność współzycia w zespole, odpowiedzialność za zbiorowy wysiłek i jego rezultaty, aktywność i zaangażowanie ucznia w śpiewie, jego chęć dobrego śpiewania, należyte zachowanie na próbach, pilna uwaga podczas prób, punktualność, a także usprawiedliwienia nieobecności.

KRYTERIA OCEN

-ocena celująca

- systematyczne uczęszczanie na zajęcia
- zaangażowanie w pracę zespołu
- udział w dodatkowych próbach przygotowujących do koncertów
- udział w koncertach dodatkowych, wynikających z bieżących zaproszeń chóru np. na koncerty w filharmonii lub do udziału w spektaklach teatralnych
- posiadanie bardzo dobrych umiejętności wokalnych
- przygotowanie do zajęć,

- ocena bardzo dobra

- systematyczne uczęszczanie na zajęcia
- zaangażowanie w pracę zespołu
- udział w próbach przygotowujących do koncertów
- udział w koncertach szkolnych i występach, w których uczestniczy cały zespół
- posiadanie dobrych umiejętności wokalnych
- przygotowanie do zajęć

ocena dobra

- realizacja minimum programowego
- prezentowanie poprawnych umiejętności wokalnych
- uczęszczanie na zajęcia zespołu
- przygotowanie do zajęć z niewielkimi niedociągnięciami
- udział w koncertach całego zespołu

ocena dostateczna

- realizacja minimum programowego
- prezentowanie małych umiejętności wokalnych
- brak udziału we wszystkich obowiązkowych zajęciach
- brak udziału w obowiązujących koncertach
- słabe przygotowanie do zajęć

ocena dopuszczająca

- realizacja minimum programowego z dużymi niedociągnięciami
- liczne nieobecności na zajęciach obowiązkowych
- minimalne zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem
- brak udziału w obowiązkowych zajęciach
- słabe umiejętności wokalne z licznymi brakami

ocena niedostateczna

- niezrealizowanie minimum programowego
- brak zainteresowania przedmiotem
- niedostateczna frekwencja
- brak uczestnictwa w koncertach.

5. Założenia koncepcji programu

Program wykorzystuje zagadnienia zawarte w podstawie programowej. Kładzie nacisk na przygotowanie uczniów do opanowania aparatu głosowego. Pierwszym etapem pracy nad głosem jest poznanie własnego naturalnego rytmu oddychania, rozpoznanie napięć i zahamowań, nauczanie się rozluźniania i usprawniania słabych punktów ciała (mięśnie brzucha, żebra, przepona itp.). Początkowymi krokami są ćwiczenia relaksacyjne wg. różnych metod zaczerpniętych z literatury fachowej oraz z własnych doświadczeń nabytych na kursach doszkalających w kraju i zagranicą. Ćwiczenia powinny uczniom pomóc w nabraniu zaufania do własnego ciała poprzez obserwowanie swoich reakcji i emocji. Dalsza praca nad właściwą postawą, usprawnieniem aparatu oddechowego oraz nauka prawidłowego oddechu przeponowo-międzyżebrowego powinna przynieść efekty w kształtowaniu głosu, dla właściwego uwypuklenia motywów i fraz w wykonywanych utworach. Specjalnie ćwiczenia dotyczące dykcji opracowane zostały w postaci krótkich wierszyków. Mają one uatrakcyjnić pracę nad prawidłową wymową. Połączone są z melodiami zawierającymi w sobie problemy intonacyjne w realizowaniu określonych interwałów. Specjalne ćwiczenia intonacyjne prowadzone według metody węgierskiej mają na celu nie tylko właściwe atakowanie dźwięku i śpiewanie czysto, lecz także rozwijanie wyobraźni dźwiękowej. Ćwiczenia artykulacyjne - prowadzone metodą przedstawioną na kursie prowadzonym przez Jessicę Cash – przygotowują uczniów do stosowania różnych sposobów wydobywania dźwięków w opracowywanych utworach.

Szczególne skoncentrowanie się na ćwiczeniach dotyczących prawidłowego wydobywania dźwięku, nad kształtowaniem głosu, rozpoczęcie pracy od prostych kanonów, piosenek i kolęd stanowi przygotowanie do opracowywania utworów przeznaczonych na koncerty. Taka kolejność ćwiczeń przynosi lepsze rezultaty przede wszystkim w zakresie brzmienia zespołu. Forma zabaw, która towarzyszy ćwiczeniom uatrakcyjnią żmudne ćwiczenia nad kontrolowaniem i opanowaniem własnego aparatu głosowego.

Literatura pomocnicza dla nauczyciela:

L. Laprus	- Rozśpiewanie chóru z ćwiczeniami emisyjnymi
A. Łastik	- Poznaj swój głos
H. Zielińska	- Kształcenie głosu
E. Ordys – Czyżewska	- Wybrane zagadnienia sztuki chóralnej
J. Kowalski	- O czym śpiewają niebiosy
B. Tarasiewicz	- Mówię i śpiewam świadomie
J. Łukaszewski	- Zbiórowa emisja głosu
M. Kucińska	- Podstawy wiedzy wokalne
H. Sobierajska	- Uczymy się śpiewać
- Własne notatki z kursów wokalnych w kraju i zagranicą.

REGULAMIN CHÓRU

1. Zajęcia chóru odbywają się w soboty

w I semestrze: głos I - godz. 9 - 10.30
głos II - godz. 10.30 - 12
głos III - godz. 12 - 13.30

w II semestrze: wszystkie głosy razem godz. 9 - 11

2. Uczeń obowiązany jest tak ustawić pozostałe zajęcia szkolne, aby nie kolidowały z zajęciami chóru.

3. Uczeń obowiązany jest do punktualnego przychodzenia na próby.

4. Uczeń obowiązany jest do przynoszenia usprawiedliwień nieobecności od rodziców. Rodzice mogą też usprawiedliwić ucznia ustnie.

5. Uczniowie nie mogą rozmawiać na lekcji. W przeciwnym razie nauczyciel ma prawo przedłużyć zajęcia o czas oczekiwania na ciszę.

6. Na koncercie może wystąpić tylko ten uczeń, który potrafi samodzielnie wykonać swoją partię chóralną.

7. Na wystąpienie na estradzie zasługuje ten uczeń, który - oprócz umiejętności wykonania swojej partii - jest:

- a. obecny na co najmniej 75% zajęć
- b. obecny na próbie generalnej

8. Na estradzie obowiązuje strój galowy:

dziewczynki: czarna wąska spódniczka do kolan

biała bluzka z długim rękawem
białe rajstopy (bez wzorków)
czarne czółenka
we włosach porządnie uczesanych wyłącznie czarne lub białe frotki, spinki
lub wstążki

chłopcy: czarne spodnie (dżins, sztruks wykluczony)
 białe koszule z długim rękawem
 czarne eleganckie buty

9. Uczeń obowiązany jest zgłosić ewentualną nieobecność na koncercie.

10. Kryteria oceniania:

- opanowanie materiału muzycznego oraz znajomość notacji muzycznej zawartych w partyturach chóralnych;
- postępy ucznia w zakresie stosowania umiejętności z emisji głosu;
- postawa ucznia wobec swoich obowiązków w chórze, udziału w koncertach, aktywności w zespole.